

Οι Γερακίτες αγωνιστές του '21. Τα έγγραφα

2.1. Πιστοποιητικό του Αναγνώστη Ν. Παπαγεωργίου, με ημερομηνία 25 Φεβρουαρίου 1844 (βλ. Γ. Ν. Κωνσταντός, *Γεράκι. Μια συνεχής ζωή 6.000 ετών*, Αθήνα 1971, 5)

Ο Αναγνώστης Παπαγεωργίου του Νικολάου, προεστός του Γερακίου, ως αρχηγός ένοπλου σώματος που το συντηρούσε με δικά του έξοδα, έλαβε μέρος στην Επανάσταση του 1821, μαζί με τον αδελφό του Γεώργιο. Στο πιστοποιητικό που υπογράφουν στις 25 Φεβρουαρίου 1844 πέντε κορυφαίοι πολιτικοί και στρατιωτικοί του Αγώνα, ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης, πρόκριτος της Μάνης, ο Νικηταράς Σταματελόπουλος, οπλαρχηγός του Λεονταρίου Αρκαδίας, ο Δημήτριος Τζιόκρης, οπλαρχηγός του Άργους, ο Πέτρος Βαρβιτσιώτης, οπλαρχηγός της Μπαρμπίτσας Λακεδαίμονος και ο Κανέλλος Δεληγιάννης, πρόκριτος των Λαγκαδίων Γορτυνίας, αναφέρεται ότι ο Αναγνώστης Παπαγεωργίου πολέμησε στη μάχη του Άργους (24 Απριλίου 1821) κατά του Κεχαγιάμπεη, στο Βαλτέτσι (12–13 Μαΐου 1821), στα Βέρβενια και στα Δολιανά (18 Μαΐου 1821), στα Τρίκορφα (3 και 5 Ιουνίου 1821), στην πολιορκία της Τριπολιτσάς (αρχές Ιουνίου–23 Σεπτεμβρίου 1821) και στη μάχη των Δερβενακίων (26 Ιουλίου 1822) κατά του Δράμαλη, όπου έχασε τη ζωή του ο αδελφός του Γεώργιος Ν. Παπαγεωργίου.

2.2. Επιστολή του γραμματέα του διοικητή Λακεδαίμονος (ημερομηνία 5 Σεπτεμβρίου 1839) προς την επί των Στρατιωτικών Γραμματεία της Επικρατείας, με την οποία διαβιβάζεται η αίτηση για την απονομή αριστείου του Αναγνώστη Ν. Παπαγεωργίου (ΓΑΚ, Αριστεία, Φάκελος 33, τεκμήριο 412). Στο έγγραφο σημειώνεται ότι προβλέπεται η απονομή χάλκινου αριστείου.

2.3. Αίτηση απονομής αριστείου του Αναγνώστη Ν. Παπαγεωργίου προς τον Δήμαρχο Γερονθρών, με ημερομηνία 30 Αυγούστου 1839 (ΓΑΚ, Αριστεία, Φάκελος 33, τεκμήριο 413).

Ο Αναγνώστης Ν. Παπαγεωργίου αναφέρει στην αίτησή του ότι είναι γέννημα και θρέμμα του Γερακίου, ότι κατοικεί μόνιμα στο χωριό αυτό καθώς και ότι έχει φθάσει σε ηλικία 40 ετών. Σπεύδει επίσης να διαμαρτυρηθεί στον Δήμαρχο Γερονθρών Ν.

Οικονόμου ότι από το έτος 1836 έχει υποβάλλει αλληπάλλληλα αιτήματα στον Δήμο Γερονθρών, στη Διοίκηση Λακεδαιμόνος και στην Επιτροπή των Αριστείων στην Αθήνα τα αποδεικτικά των στρατιωτικών και πολιτικών εκδουλεύσεών του προς την πατρίδα για όλο το διάστημα του Αγώνος, χωρίς όμως μέχρι σήμερα να έχει αξιωθεί ούτε αποζημίωσης ούτε αριστείου. Επικαλείται την υπ' αριθμό 204 διαταγή της Επί των Στρατιωτικών Βασιλικής Γραμματείας της Επικρατείας και παρακαλεί τον Δήμαρχο Γερονθρών να διαβιβάσει την αίτησή του στις αρμόδιες υπηρεσίες ώστε να του απονεμηθεί το αριστείο που δικαιούται για την αμοιβή των εκδουλεύσεών του.

Στο περιθώριο της αίτησης, ο Δήμαρχος Γερονθρών Ν. Οικονόμου, ευρισκόμενος στην έδρα του Δήμου, στο Γεράκι (30 Αυγούστου 1839), πιστοποιεί ότι ο αναφερόμενος Αναγνώστης Ν. Παπαγεωργίου δεν έχει κατηγορηθεί ή καταδικαστεί ποτέ για οιοδήποτε πλημμέλημα του ποινικού κώδικα. Επίσης, βεβαιώνει ότι ο αναφερόμενος είναι κάτοικος Γερακίου καθώς και ότι δεν φέρει άλλος δημότης του Δήμου Γερονθρών το ίδιο όνομα ή επώνυμο.

2.4. Αίτηση απονομής αριστείου του Γιαννάκη Γερακού προς τον δήμαρχο Γλυπτίας, με ημερομηνία 25 Απριλίου 1839 (ΓΑΚ, Αριστεία, Φάκελος 26 , τεκμήριο 58).

Ο Γιαννάκης Γερακός αναφέρει στην αίτησή του ότι είναι γέννημα και θρέμμα του Γερακίου, ότι κατοικεί μόνιμα στο χωριό αυτό καθώς και ότι έχει φθάσει σε ηλικία 45 ετών. Επίσης δηλώνει ότι γονείς του είναι ο Ιωάννης Γερακός και η Διαμάντω από το Γεράκι. Ο ίδιος είχε λάβει μέρος στην Αγώνα του '21 και συγκεκριμένα στις πολιορκίες της Τριπολιτσάς (αρχές Ιουνίου–23 Σεπτεμβρίου 1821) και του Ναυπλίου (4 Απριλίου 1821–3 Δεκεμβρίου 1822), στη μάχη των Δερβενακίων (26 Ιουλίου 1822) κατά του Δράμαλη και στην καταπολέμηση του Ιμπραήμ πασά (1825–1826) υπό τον οπλαρχηγό του Άργους Δημήτριο Τζιόκρη. Επισημαίνεται ότι ο οπλαρχηγός του Δήμου Γλυπτίας Γ(εώργιος) Κελπερής, στην ομάδα του οποίου ανήκε ο Γερακός, εγκαίρως είχε παρουσιάσει κατάλογο των στρατιωτών που είχε υπό την εποπτεία του. Ο κατάλογος αυτός, επικυρωμένος από τον αρχηγό Δ. Τζιόκρη, είχε υποβληθεί στην Επιτροπή των Αριστείων στην Αθήνα διαμέσου του Επιτρόπου του Δήμου Γλυπτίας κ. Γ. Δ. Πανούτζου. Στο τέλος ο Γερακός επικαλείται την από 1/13 Μαρτίου διαταγή της Επί των Στρατιωτικών Βασιλικής Γραμματείας της Επικρατείας και παρακαλεί

τον Δήμαρχο Γλυπτίας να διαβιβάσει την αίτησή του στις αρμόδιες υπηρεσίες ώστε να του απονεμηθεί αριστείο.

Στο περιθώριο της αίτησης, ο Δήμαρχος Γλυπτίας Α. Σακελλαρίου, ευρισκόμενος στην έδρα του Δήμου, στον Άγιο Βασίλειο (25 Απριλίου 1839), πιστοποιεί ότι ο αναφερόμενος Γιαννάκης Ι. Γερακός δεν έχει κατηγορηθεί ή καταδικαστεί ποτέ για οιοδήποτε πλημμέλημα του ποινικού κώδικα. Επίσης, βεβαιώνει ότι δεν φέρει άλλος δημότης του Δήμου Γερονθρών το ίδιο όνομα ή επώνυμο.

Στο κάτω μέρος του εγγράφου σημειώνεται ότι δεν διαπιστώθηκε αναγραφή του Γιαννάκη Γερακού στα Μητρώα των Αγωνιστών του '21.

2.5. Επιστολή – καταγγελία δύο δημοτών του δήμου Γερονθρών προς την επί των Στρατιωτικών Γραμματεία της Επικρατείας, με ημερομηνία 26 Οκτωβρίου 1841 (ΓΑΚ, Αριστεία, Φάκελος 66, τεκμήριο 11).

Οι ευπειθέστατοι δημότες του Δήμου Γερονθρών Δημήτριος Κοστούρος και Ζανέτος Μούρης καταγγέλλουν στην επί των Στρατιωτικών Βασιλική Γραμματεία της Επικρατείας, στις 26 Οκτωβρίου του 1841, ότι οι συνδημότες τους Γεώργιος Καραμάνος, Αθανάσιος Κωνστάντιος, Ιωάννης Καλομήρης και Μιχαήλ Μέτος, οι οποίοι είχαν κάνει αίτηση για την απονομή αριστείου, δεν δικαιούνται αυτή την τιμητική διάκριση, καθότι δεν είχαν λάβει μέρος σε καμία μάχη του ιερού αγώνα της εθνικής ανεξαρτησίας. Αναλυτικότερα, αναφέρουν ότι στην περίοδο της επανάστασης ο Γεώργιος Καραμάνος κατοικούσε στην Ύδρα, ο Αθανάσιος Κωνστάντιος ασκούσε στο Γεράκι το επάγγελμα του οπλοποιού και του δουλκέρη (τουρκ. *dülger* «ξύλουργός»), ο Ιωάννης Καλομοίρης ήταν ιατρός στο Γεράκι και ο Μιχαήλ Μέτος σαρδελοπώλης και λιοβακάλης στο Λεωνίδιο. Επισημαίνεται ότι οι παραπάνω Γερακίτες είχαν πλήρη άγνοια των πεδίων των μαχών και ως εκ τούτου επικαλούμενοι ότι παρευρέθηκαν σε αυτά *εις ακροβολισμόν* εξαπατούσαν μεγάλως την Κυβέρνηση. Οι καταγγέλοντες δηλώνουν επίσης ότι μπορούσαν να αποδείξουν τα ανωτέρω με σαφείς πληροφορίες καθώς και με μάρτυρες τους Πάνο Μανόκα, Πάνο Κανέλλη, Μοίρα Μοιρόπουλο, Μήτηρο Μανόκα, Πάνο Δούλφα, Γεωργάκη Μουρτζίκο και Νικόλαο Γιαννάκο, οι οποίοι ήταν κάτοικοι του Γερακίου.

Στο περιθώριο του εγγράφου αναγράφεται ότι η υπόθεση αρχειοθετείται, με την υποσημείωση ότι *τα παράπονα λαμβάνουσι την αφορμήν από ατομικά πάθη, Αθήναι 20 Ιουνίου 1843.*